

VERBETERING VAN HET MILIEU EN DE NATUUR

3

→ WAAR WILLEN WE NAAR TOE?

In een leefbare en aantrekkelijke omgeving en in een gezond milieu ontplooiën mens en natuur zich optimaal. Dit veronderstelt rationeel omspringen met ruimte en milieukapitaal (zoals water, grondstoffen of energie). Door verontreiniging van lucht, water en bodem te vermijden, verbetert de kwaliteit van het leefmilieu. Ook de biodiversiteit moet beschermd en bevorderd worden.

→ WAAR STAAN WE VANDAAG?

De kust is een ecoregio die volgens de Europese Habitatrichtlijn prioritair in stand te houden habitattypes omvat, zowel langs zeezijde (de zandbanken en bij eb droogvallende slikwadden) als langs landzijde (de duinen en de getijdenonderhevige zoute slikken, schorren en stranden).

Langs zeezijde groeit het besef voor het ecologische belang van de kust en de zandbanken voor wat betreft productiviteit en biodiversiteit. Na twee jaar overleg voorzag het Masterplan Noordzee in 2005 de verdere uitbreiding van het aandeel beschermde gebieden op zee door nieuwe afbakeningen.

Extra bescherming is noodzakelijk, omdat het natuurlijke ecosysteem van de zandbanken vanuit diverse hoeken bedreigd wordt. Zo beschadigt de boomkorvisserij de zeebodem en het bodemleven op een ernstige manier. Maatregelen met betrekking tot de visserij blijken echter vaak alleen maar nationale belangen op korte termijn te behartigen. Met alle gevolgen vandien voor de visbestanden en dus ook voor de socio-economische toekomstperspectieven van de visserij op langere termijn.

Net als het kustwater en sediment hebben de zandbanken ook af te rekenen met vervuiling. De instroom van verontreiniging is afkomstig van oppervlaktewater of van ongezuiverd afvalwater bij hevige neerslag. Langs zeezijde bedreigen (al dan niet opzettelijke) olielozingen de waterkwaliteit. Niet alleen de natuur lijdt onder de verontreiniging. Ook de kust economie en het imago van de kust ondervinden schade, als bv. zwembaden gesloten dreigen te worden.

Op zee is er reeds verhoogde waakzaamheid voor olievervuilingen. De monitoring wordt mee ondersteund door Europese en internationale wetgeving. Bij elke overtreding wordt een proces-verbaal opgesteld. Het aantal effectieve gerechtelijke vervolgingen ligt evenwel nog laag. In combinatie met hoge boetes voor moedwillige lozing vormen ze wel een sterk afschrikmiddel voor potentiële vervuilers.

Langs landzijde zijn vooral het resterende duinencomplex en de zilte slikken en schorren, aan de kust van ecologisch belang. Het kustecosysteem, dat zowel door het hinterland als door de zee beïnvloed wordt, biedt het fysische milieu voor een bijzondere hoge diversiteit aan habitattypes, plant- en diersoorten, zoals de zeewolfsmelk en strandplevier. Meer dan tien procent van alle soorten in Vlaanderen heeft een voorkeur voor de kust. Het duinendecreet en het sinds 1998 gevoerde aankoopbeleid van de Vlaamse overheid bieden garanties voor de bescherming van de duinen. Het duinenecosysteem ondervindt echter nog altijd schadelijke invloeden, zoals verdroging, versnippering, oprukkend struweel en invasieve exotische plantensoorten.

→ WAT KUNNEN WE DOEN?

De natuur en het milieu aan de kust staan onder druk. **Daarom moeten de uiteenlopende menselijke activiteiten op zo'n manier beheerd worden dat ze verenigbaar blijven met de bescherming en het duurzame gebruik van het mariene en kustmilieu.** Duinendecreet en aankoopbeleid helpen bij het verder vrijwaren en inrichten van de natuur, met oog voor zowel biodiversiteit als zachte recreatie.

Om tot goede resultaten te komen, is een verdere bewustmaking van alle betrokkenen noodzakelijk. De verdere uitbouw van de voorzieningen voor natuur- en milieu- educatie zoals bezoekerscentra, vormen een belangrijke schakel om het brede publiek te sensibiliseren. Educatie rond duurzame ontwikkeling moet geïntegreerd worden in het huidige educatief aanbod vb. een milieufietsroute met aandacht voor duurzame projecten.

De waterkwaliteit wordt zowel langs landzijde als langs zeezijde beïnvloed. Maatregelen zijn dan ook langs beide kanten noodzakelijk. De vervuiling kan gereduceerd worden door de behandeling van stedelijk afvalwater uit te breiden, het afstromende water uit de landbouw te verminderen en de mestproblematiek verder aan te pakken. De komende jaren zullen een beperkt aantal optimalisatieprojecten uitgevoerd worden, die nog een positieve invloed kunnen hebben op de kwaliteit van het strandwater. Het betreft onder meer de aanleg van gescheiden rioleringsstelsels, afkoppelen van oppervlakte- en regenwater, ...

Verdere natuurbescherming aan de kust moet nieuwe kansen creëren om versnippering tegen te gaan. Instandhoudingsdoelstellingen, beheerplannen voor natuurreservaten en natuurherstelprojecten geven de beschermingsmaatregelen daadwerkelijk inhoud. Kleinschalige projecten kunnen de natuur in landbouw en landgebruik integreren. Zo komt specifiek beheer van akkerranden bv. het akkervogelbestand ten goede. Ook het streven naar beheersmaatregelen in privé-duinen is noodzakelijk zodat deze duinoppervlaktes niet worden omgevormd naar tuinen. De inspanningen om versnippering tegen te gaan, zoals de aanleg van groenpassages en de afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk, zijn positief. Ze kunnen enkel toegejuicht worden. Verdere financiële middelen voor monitoring en het behoud van de biodiversiteit zijn echter even noodzakelijk.